

Respons

Egypt: Forhold for ateister

- Bakgrunn: Ateisme i en egyptisk kontekst – amoral, frafallenhet, kjetteri og blasfemi
- Religiøs tilhørighet i offentlige registre
- Hvordan forholder ateister seg til omgivelsene?
- Hvordan reagerer myndighetene mot personer som står fram som ateister?
- Hva slags reaksjoner møter ateister fra samfunnet ellers?
- Kan ateister regne med å få myndighetsbeskyttelse mot eventuelle overgrep de blir utsatt for fra andre?

Bakgrunn: Ateisme i en egyptisk kontekst – amoral, frafallenhet, kjetteri og blasfemi

Egyptere flest er dypt troende, enten de er muslimer eller kristne. Det er påfallende at egyptere nesten aldri spør om man er religiøs, bare hvilken religion en tilhører, fordi de regner det nærmest som naturgitt at folk har en gudstro (mens alle forholder seg til at det er vidt forskjellig hvordan folk praktiserer sin religiøse tro i det daglige). Forestillinger om at personer uten en gudstro er blottet for moral eller etikk, er utbredt. Det store flertall av egyptere ser på ateisme som et bortimot uforståelig konsept. Assosiasjonen til amoral gjør at en del dessuten ser ateisme som en trussel mot samfunnsordenen, og det er heller ikke uvanlig å se det som et endetidstegn – igjen uavhengig av om folk er muslimer eller kristne.

For muslimer vil ateisme dessuten være synonymt med å være en frafallen, altså en som har tatt aktivt avstand fra islam. Det vakte oppsikt da en rådgiver i Dar al-ifta¹ i desember 2014 gikk ut og tallfestet antallet ateister i Egypt til 866 personer. En annen rådgiver i samme etat kommenterte seinere at økningen i ateisme innebar «en farlig utvikling» (Mada Masr 2014e).

Egyptiske kristne ser ateisme i en historisk kontekst av kjetteri, og har gjennomgående samme mangel på forståelse for ateisme som muslimer. Det egyptiske kirkerådet har tatt initiativ for å samarbeide med islamske ledere mot ateisme (Mada Masr 2014b).

¹ *Ifta* er handlingen å utstede en *fatwa*, altså en juridisk fortolkning av islamske rettskilder og islamsk rettspraksis. Dar al-ifta er en statlig egyptisk institusjon for utstedelse av offisielle fatwaer.

Begrepsbruk

Begrepene ateist (*mulhid*) og ateisme (*ilhad*) har på arabisk tilleggsbetydningene overløper(i) og kjetter(i), og å avvike fra den smale sti. Sekulær (*ilmani*) og sekularisme (*ilmaniyya*) er avledet av begrepet *ilm* (kunnskap, vitenskap), og har konnotasjoner av verdslig(het) og å fokusere på vitenskapen framfor religion. Den arabiske termen for agnostisisme – *la-adriyya* – betyr direkte oversatt «jeg vet ikke-isme», og er lite utbredt.

Sammenblanding av ateisme, sekularisme og satanisme – alt forstås som blasfemi

Mange egyptere, som arabere ellers, blander sammen betydningen av begrepene ateisme og sekularisme. Den offisielle institusjonen Dar al-ifta i Egypt definerer for eksempel både sekularisme og muslimers konvertering til andre religioner som former for ateisme, det gjør også konservative salafier (Nour 2015).

Tidvis hevdes det også at ateister er satanister (se Mada Masr 2014f), selv om det for utenforstående kan være vanskelig å se logikken i sanne påstander. Antakelig handler det om at både ateister og satanister oppleves som anti-gud og asosiale.²

Det er i en egyptisk sammenheng svært lite rom for ytringer som setter spørsmålstegn ved eller benekter eksistensen av en allmektig gud. Mange egyptere opplever uttrykk for religiøs tvil som en krenkelse av religionen og av religiøse menneskers følelser, og tar personlig anstøt av det.

Blasfemilovverk brukt mot ateister

Å være en frafallen er ikke straffbart i egyptisk lovverk,³ og det finnes heller ikke egne lovbestemmelser mot ateisme. Lovverket gjenspeiler imidlertid de negative holdningene det store flertallet i befolkningen har til ytringer muslimere opplever som krenkende mot islam, eller kristne opplever som krenkende mot kristendommen. Straffeloven har vidtrekkende lovbestemmelser mot blasfemi og ytringer som kan tolkes som forakt for monoteistiske religioner. Disse bestemmelsene brukes tidvis mot ateister. (Det store flertallet av slike retterganger skjer imidlertid mot personer som anser seg som muslimere eller kristne.)

Det er straffelovens §§ 98f, 160 og 161 som brukes i straffeforfølgelse av religiøse ytringer og handlinger. Den egyptiske menneskerettighetsorganisasjonen Egyptian Initiative for Personal Rights (EIPR) gir følgende oversettelse av disse bestemmelsene (Ibrahim 2014, s. 99):

² Uroen ateisme skaper har en parallell i skandaleoppslag i egyptisk og arabisk presse om tungrockband og fansen deres, som også kobles til satanisme. Både i 1996–1997 og i 2012 ble det skrevet mye om dette i egyptisk presse, og temaet har fått aktualitet helt nylig på grunn av en planlagt konsert i Kairo (Fouad 2016).

³ Det finnes likevel ett eksempel på at en egyptisk domstol har erklært en person som frafallen: I 1994 gikk en islamistisk advokat til sivil søksmål mot Nasr Hamid Abu Zayd, professor i islamsk filosofi ved Kairo-universitetet, for å få ekteskapet hans kjent ugyldig. Søksmålet skjedde på basis av at advokaten mente Abu Zayd måtte regnes som frafallen på grunn av synet hans på forståelsen av islamsk teologi, og dermed kunne han ikke lenger være gift med en muslimsk kvinne (i henhold til islamsk rett kan ikke muslimske kvinner være gift med ikke-muslimere). Abu Zayd ble kjent frafallen av en ankedomstol, og ekteskapet oppløst, noe som gjorde at Abu Zayd og kona fikk asyl i Nederland. Kjennelsen førte til en rekke andre søksmål rettet mot sekulære intellektuelle (Darwish 2010).

Respons Egypt: Forhold for ateister

Article 98(f)

A term of imprisonment of no less than six months and no more than five years or a fine of no less than LE500 and no more than LE1,000 shall be levied against any person who exploits religion to propagate, by word, in writing, or by any other means, extremist thoughts with intent to inflame civil strife, defame or show contempt for a revealed religion or its adherents, or harm national unity.

Article 160

A term of imprisonment or a fine of no less than LE100 and no more than LE500, or both, shall be levied against:

- 1. Any person who disturbs the exercise of the rites of a religious community or one of their religious celebrations or impedes it by violence or threat.*
- 2. Any person who destroys, breaks, defaces or desecrates buildings outfitted for the exercise of religious rites, or symbols or other things held sacred by the members of a religious community or a group of people.*
- 3. Any person who violates or desecrates the sanctity of graves or cemeteries.*

The penalty shall be a term of imprisonment of no more than five years if any of the crimes set forth in Article 160 are committed in execution of a terrorist purpose.

Article 161

These penalties shall be levied for any infringement that takes place in one of the ways set forth in Article 171 on a religion whose rites are performed publicly and which is subject to the provisions of this article.

- 1. Printing or publishing a book held sacred by adherents of a religion whose rites are performed publicly if the text of this book is intentionally distorted to change its meaning.*
- 2. Holding a religious celebration in a public place or a public meeting with intent to mock it or for attendees to watch it.*

Disse bestemmelsene danner hjemmel for fellende blasfemidommer i en rekke saker i Egypt, under skiftende regimer (se Ibrahim 2014 for eksempler på 36 rettssaker med blasfemitiltaler i perioden 2012–2014).

Religiøs tilhørighet i offentlige registre

Egypt registrerer befolkningens religiøse tilhørighet i folkeregisteret, og informasjon om hvilken religion man tilhører føres blant annet opp på nasjonale identitetskort. Inntil 2009 kunne man kun registreres i tre ulike kategorier, nemlig som tilhørende én av de tre monoteistiske religionene⁴ (altså muslim, kristen eller jøde). I april 2009 erklærte den daværende innenriksministeren at egyptiske borgere som kan dokumentere at de gjennom flere slektsledd har tilhørt en annen religion enn de tre som blir anerkjent av den egyptiske stat, kan få utstedt dokumenter med en strek, istedenfor å tvangs plasseres i én av de tre mulige offisielle kategoriene (HRW 2009). Det er imidlertid uklart fra foreliggende informasjon om

⁴ På arabisk er samlebetegnelsen «de himmelske religionene» (*al-adyan as-samawiyya*).

dette bare gjelder offentlige dokumenter en får utstedt, eller om oppført tilhørighet til enten islam, kristendommen eller jødedommen også fjernes fra offentlige registre.

Landinfo mener det er overveiende sannsynlig at denne muligheten ikke vil gis til ateister, hvis de søker egyptiske myndigheter om å få endret registrert religiøs tilhørighet og/eller utstedt identitetsdokumenter uten oppført religiøs tilhørighet. For det første vil ingen egyptere klare å dokumentere at de ikke bare er ateister selv, men også at de nedstammer fra andre ateister, slik erklæringen fra 2009 krever. For det andre er det ingen grunn til å tro at egyptiske myndigheter definerer ateist som en religiøs tilhørighet.

Hvordan forholder ateister seg til omgivelsene?

Egyptere har altså gjennomgående liten forståelse for at noen skulle sette spørsmålstegn ved eksistensen av en allmektig gud, og opplever det ofte som blasfemisk og personlig krenkende at noen benekter at det finnes høyere makter.

Forholdene for ateister og agnostikere (altså personer som er usikre på om det eksisterer en gud) er derfor vanskelige, såfremt det er kjent for andre. Så vil det variere om en møter problemer, og hva slags problemer en møter, ut fra hvem dette er kjent for. Egyptiske ateister og agnostikere vokser opp i og lever i et samfunn hvor gudstro allment ses som naturgitt, og dermed er de godt kjent med de negative holdningene til mangel på gudstro i samfunnet. Som følge av det, vil de som begynner å nære tvil om guds eksistens, gjennomgående være forsiktige med hvem de diskuterer dette med, siden de vet det er svært kontroversielle tanker og synspunkter. De som forsøker å diskutere den slags tanker med andre, innser fort at det ofte ender med problemer (El-Hitami 2015).

Som oftest er ateister selektive i hvem de diskuterer temaet med (Mada Masr 2014d):

A 34-year-old male Egyptian atheist, whose name is being withheld upon request, told Mada Masr that [...] he does not feel safe proclaiming his atheism or engaging in such dialogue with Salafis, or other religious conservatives.

“Openly declaring or promoting my atheism can and would be used against me here, in my work and in my daily life,” he said, adding, “Even speaking on the phone about atheism could put me at risk if my phone is tapped. I would lose all my social credibility. I would have to justify my position, and to constantly keep clarifying my stances.”

He is even reluctant to declare his atheism to most of his family, explaining that it would disappoint them.

“My conservative family members wouldn’t physically harm me or threaten me, but other conservatives who don’t know me could potentially harm me.”

Selv når folk ikke selv velger å stå offentlig fram, kan det bli offentlig kjent. Den engelskspråklige utgaven til Al-Ahram rapporterer at de fleste blasfemisaker som blir kjent for myndighetene, blir det fordi familiemedlemmer av dem som har ytret det som oppleves som blasfemisk tankegods, anmelder dem til politiet (Darwish 2015).

Hvordan reagerer myndighetene mot personer som står fram som ateister?

Som påpekt ovenfor, er ikke ateisme i seg selv straffbart. Imidlertid straffeforfølges ateister for blasfemi, og noen av blasfemitiltalene som er dokumentert, inneholder konkrete anklager om ateisme. I tillegg til rettsforfølgelse av personer anklaget for ateisme, har egyptiske myndigheter også satt i gang ulike tiltak for å hindre ateisme, enten gjennom å avdekke flere tilfeller av ateisme, eller gjennom å forebygge at egyptere møter og lar seg inspirere av ateistisk tankegods.

Straffedømte enkeltpersoner

Landinfo har funnet tre eksempler på at personer som selv identifiserer seg som ateister, har blitt dømt for blasfemi eller for forakt for religion siden 2011:

- Alber Saber Ayyad⁵ ble stilt for retten i september 2012 etter å ha etablert nettsted, blant annet ett kalt «egyptiske ateister». Han opplyser å ha blitt slått av politiet i varetekt, og at politiet hjalp andre fanger til å angripe ham med et barberblad. I desember 2012 ble han dømt til tre års fengsel, men hvor en kausjonssum på EGP 1000 (NOK 908) ville gi løslatelse i påvente av ankesaken. Tross at kausjonen ble betalt samme dag dommen falt, ble han først løslatt fem dager etter (Ibrahim 2014, s. 21, s. 75–76). Han har i dag forlatt Egypt (HRW 2015).
- Sharif Gaber ble arrestert i oktober 2013 anklaget for å ha spredd ateisme og fornærmet religioner på sosiale medier (Whitaker 2013; Mada Masr 2013). Han ble løslatt mot kausjon i desember samme år (HRW 2014), men dømt til ett års fengsel i februar 2015 (Blumberg 2015). Gaber har opplyst at han ble utsatt for vold av representanter for sikkerhetstjenesten mens han satt i varetekt (Nader 2015a).
- Ateisten Karim Ashraf Muhammad al-Banna ble dømt til tre års fengsel i januar 2015 for å ha fornærmet islam på Facebook (HRW 2015). Han har siden gått i dekning, også etter å ha blitt løslatt mot kausjon i påvente av ankesak (Nader 2015b).

Landinfo vil også påpeke at det ikke er nødvendig å anse seg selv som ateist for å bli anklaget av egyptiske myndigheter for ateistisk propaganda. I tre av blasfemisakene som er dokumentert av EIPR for perioden 2012–2014, finner vi eksempler på anklager om ateisme som benektes av de anklagede selv (Ibrahim 2014, s. 42–43, 63–64, 84–85; se også HRW 2014).

Eksempler på andre tiltak mot ateisme og ateister i regi av statlige myndigheter

Lederen for Seksjonen for nasjonal sikkerhet (Qita' al-amn al-watani) i Alexandria erklærte i et fjernsynsintervju i mars 2014 at det skulle opprettes en egen innsatsstyrke i politiet der for å arrestere ateister i byen (Mada Masr 2014a).

I desember 2014 rapporterte egyptiske medier at en kafé i sentrum av Kairo var blitt raidet og stengt fordi den var tilholdssted for ateister. Ifølge en talsmann for politiet var kafeen dessuten «allment kjent som åsted for satandyrkelse, ritualer og danser. Det var også satanistiske tegninger ved inngangen.» (Mada Masr 2014f).

⁵ Ulike kilder gjengir navnet hans litt forskjellig. Fornavnet staves enten Alber eller Albert, og mange utelater det tredje navneleddet Ayyad.

Respons Egypt: Forhold for ateister

Mer generelt omtaler egyptiske medier det de kaller en «krig mot ateismen», som de ser som en parallell til andre «kriger» mot ulike fenomener Egypt står overfor, som korrupsjon og terrorisme. I juni 2015 lanserte det egyptiske departementet for ungdom et prosjekt i samarbeid med al-Azhar-universitetet (det kanskje viktigste teologiske universitetet for verdens sunni-muslimer) en kampanje mot ekstremisme og ateisme (Mada Masr 2014c), hvor myndighetene sender sosiologer, psykologer, prester og imamer rundt i landet for å formane ungdom om ateisme «for å utstyre ungdom med vitenskapelige tilsvarende til ateistiske påstander, så de ikke vil bli manipulert inn i slikt». Imidlertid er det uenighet om denne kampanjen har bred støtte hos myndighetene og hos president Sisi personlig (Darwish 2015).

Hva slags reaksjoner møter ateister fra samfunnet ellers?

Vold, trusler og andre reaksjoner mot ateister eller personer mistenkt for å være det

Det finnes få tilfeller hvor ateister har stått åpent fram offentlig i Egypt. Dermed har vi begrenset med informasjon om hva som skjer i slike situasjoner.

I to av sakene som er omtalt lenger opp, har de involverte møtt vold eller trusler om vold fra private aktører. Alber Saber Ayyad og mora hans ble utsatt for angrep og trusler fra naboer da det spredte seg rykter i nabolaget om at Alber hadde lagt ut materiale opplevd som blasfemisk på internett. Mora ble dessuten kastet ut fra hjemmet sitt (Ibrahim 2014, s. 21, 75–76). Ahmad Harqan, som i april 2015 sto fram på egyptisk tv som ateist, har blitt angrepet på gata og truet på telefonen (Darwish 2015).

Som nevnt ovenfor, opplyser en kilde til avisa Al-Ahram at det er vanlig at folk med avvikende religiøse synspunkter anmeldes til politiet for blasfemi av sine egne familiemedlemmer (Darwish 2015).

Medienes rolle i debatten rundt ateister

Ateisme har fått en del oppmerksomhet i egyptiske medier de siste årene. En del av denne dekningen er sterkt tendensiøs og konfronterende mot ateister, som disse eksemplene viser:

- Muhammad Musa, vert for talkshowet *Redline* på den egyptiske satellittfjernsynskanalen Honest, uttalte i mars 2014 at hans hensikt med å slippe ateister til i programmet sitt var å eksponere dem, og han har oppfordret myndighetene til ikke bare å arrestere, men også henrette en som sto fram som ateist på talkshowet hans (Mada Masr 2014a).
- På programmet *Sabaya al-kher* på satellittkanalen al-Nahar ble en gjest som sto fram som ateist, kastet ut av studio av programleder Riham Sa'id under en direktesending i mai 2014 (for arabiskspråklig videoklipp, se al-Nahar 2014).
- Al-Shabab, ungdomsavisa til det statlige avishuset al-Ahram, intervjuet i september 2014 en psykolog som erklærte at ateisme var landets fiende nummer to etter Det muslimske brorskapet, og hevdet ateisme fører til mental ubalanse og paranoia (Mada Masr 2014e).

Kan ateister regne med å få myndighetsbeskyttelse mot eventuelle overgrep de blir utsatt for fra andre?

Ahmad Harqan, en egyptisk ateist som sto fram på fjernsyn i 2015, ble siden angrepet sammen med kona si på gata i Alexandria. Da han forsøkte å anmelde angriperne til politiet, opplyser han at følgende skjedde (Darwish 2015):

Instead of receiving treatment as victims, Harqan and his wife found themselves handcuffed and physically and verbally assaulted by police personnel.

“They switched on the Quran and raised the volume, as if by doing so they were torturing us. They called us names and kept slapping us,” he told Ahram Online.

They were then moved to another police station where a prosecutor asked Harqan: “Are you a believer in God?”

“I’m here to complain and not for you to inspect my beliefs. I will not speak about [religion],” Harqan responded.

“You have to speak about [religion], even if it’s by force,” the prosecutor told him and refused to discuss the attacks on Harqan by strangers on the street and by the police.

Harqan and his wife were eventually allowed to file a police report against those who beat them on the street, but were unable to file a report against police personnel.

“We didn’t know any of their names, and their police colleagues refused to tell us their names,” he said.

Heller ikke Alber Saber Ayyad og mora hans fikk hjelp fra politiet da de ba om det fordi de følte seg truet av ungdom fra nabolaget. Isteden ble Alber Saber Ayyad arrestert (Ibrahim 2014, s. 21, 75–77).

Landinfo finner ikke omtalt andre tilfeller hvor personer som har stått fram som ateister, har forsøkt å søke bistand fra egyptisk politi. Vi kan ikke utelukke at andre i lignende situasjoner har blitt møtt med større forståelse og har fått hjelp, men eksemplene ovenfor vitner om at ingen som kontakter egyptisk politi for bistand hvis de blir truet fordi de blir hevdet å være ateister, kan føle seg trygge på å få hjelp.

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Respons Egypt: Forhold for ateister

Referanser

Skriftlige kilder

- Blumberg, Antonia (2015, 19. februar). Sherif Gaber, Egyptian student, sentenced to prison for atheist Facebook posts. *Huffington Post*. Tilgjengelig fra http://www.huffingtonpost.com/2015/02/19/sherif-gaber-sentenced_n_6714770.html [lastet ned 19. februar 2016]
- Darwish, Adel (2010, 14. juli). Professor Nasr Hamed Abu Zaid: Modernist islamic philosopher who was forced into exile by fundamentalists. *The Independent*. Tilgjengelig fra <http://www.independent.co.uk/news/obituaries/professor-nasr-hamed-abu-zaid-modernist-islamic-philosopher-who-was-forced-into-exile-by-2025754.html> [lastet ned 19. februar 2016]
- Darwish, Passant (2015, 14. januar). Egypt's 'war on atheism'. *Ahram Online*. Tilgjengelig fra <http://english.ahram.org.eg/NewsContent/1/151/120204/Egypt/Features/Egypt-s-war-on-atheism.aspx> [lastet ned 19. februar 2016]
- El-Hitami, Hannah (2015, 8. september). *Losing faith in Egypt*. Kairo: Arab-West Report. Tilgjengelig fra <http://www.arabwestreport.info/en/year-2015/week-37/losing-faith-egypt> [lastet ned 19. februar 2016]
- Fouad, Ahmed (2016, 18. februar). How heavy metal music is causing a stir in Egypt. *Al-Monitor*. Tilgjengelig fra <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2016/02/egypt-heavy-metal-bands-controversy-satan-worship-accusation.html> [lastet ned 19. februar 2016]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2009, 15. april). *Egypt: Decree ends ID bias against Baha'is*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/news/2009/04/15/egypt-decree-ends-id-bias-against-bahais> [lastet ned 19. februar 2016]
- HRW (2014, 4. juni). *Egypt: Repeal laws used to convict author*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/news/2014/06/04/egypt-repeal-laws-used-convict-author> [lastet ned 19. februar 2016]
- HRW (2015, 13. januar). *Egypt: 3-year sentence for atheist*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/news/2015/01/13/egypt-3-year-sentence-atheist> [lastet ned 19. februar 2016]
- Ibrahim, Ishak (2014, 2. september). *Besieging freedom of thought: Defamation of religion cases in two years of the revolution*. Kairo: Egyptian Initiative for Personal Rights. Tilgjengelig fra http://eipr.org/sites/default/files/reports/pdf/besieging_freedom_of_thought_0.pdf [lastet ned 19. februar 2016]
- Mada Masr (2013, 30. oktober). Judge orders arrest of a student who declared atheism. *Mada Masr*. Tilgjengelig fra <http://www.madamasr.com/news/judge-orders-arrest-student-who-declared-atheism> [lastet ned 19. februar 2016]
- Mada Masr (2014a, 26. mars). Police vow to arrest Alexandria-based atheists. *Mada Masr*. Tilgjengelig fra <http://www.madamasr.com/news/police-vow-arrest-alexandria-based-atheists> [lastet ned 19. februar 2016]
- Mada Masr (2014b, 20. mai). Council of Churches discusses ways to tackle atheism in Egypt. *Mada Masr*. Tilgjengelig fra <http://www.madamasr.com/news/council-churches-discusses-ways-tackle-atheism-egypt> [lastet ned 19. februar 2016]
- Mada Masr (2014c, 19. juni). Govt announces campaign to save youth from atheism. *Mada Masr*. Tilgjengelig fra <http://www.madamasr.com/news/govt-announces-campaign-save-youth-atheism> [lastet ned 19. februar 2016]
- Mada Masr (2014d, 7. september). Facebook page for Arab atheists draws fire from religious conservatives. *Mada Masr*. Tilgjengelig fra <http://www.madamasr.com/news/facebook-page-arab-atheists-draws-fire-religious-conservatives> [lastet ned 19. februar 2016]
- Mada Masr (2014e, 10. desember). Survey claims 866 atheists in Egypt, highest in Arab World. *Mada Masr*. Tilgjengelig fra <http://www.madamasr.com/news/survey-claims-866-atheists-egypt-highest-arab-world> [lastet ned 19. februar 2016]

Respons Egypt: Forhold for ateister

- Mada Masr (2014f, 14. desember). Authorities raid, close ‘atheists’ café’ in downtown Cairo. *Mada Masr*. Tilgjengelig fra <http://www.madamasr.com/news/authorities-raid-close-atheists-cafe-downtown-cairo> [lastet ned 19. februar 2016]
- Nader, Emir (2015a, 17. februar). Egyptian student given prison sentence for atheist Facebook posts. *Daily News Egypt*. Tilgjengelig fra <http://www.dailynewsegypt.com/2015/02/17/egyptian-student-given-prison-sentence-for-atheist-facebook-posts/> [lastet ned 19. februar 2016]
- Nader, Emir (2015b, 14. mars). Student in hiding after prison sentence for atheism. *Daily News Egypt*. Tilgjengelig fra <http://www.dailynewsegypt.com/2015/03/14/student-in-hiding-after-prison-sentence-for-atheism-confirmed/> [lastet ned 19. februar 2016]
- al-Nahar (2014). Riham Said tutarrid mulhida min al-barnamij ala l-hawa [Riham Said kaster ut ateist fra programmet på direkten]. *Sabaya al-Kher*. Tilgjengelig fra <https://www.youtube.com/watch?v=4kTieiXCR0U> [lastet ned 19. februar 2016]
- Nour, Ahmed (2015, 7. september). Social media break atheism taboo in Arab world. *BBC Monitoring*. Tilgjengelig fra <http://www.bbc.co.uk/monitoring/social-media-break-atheism-taboo-in-arab-world> [lastet ned 19. februar 2016]

© Landinfo 2016

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.